

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑΣ. Ἄρθ. 6.

ΘΡΑΚΗ.

ΑΦΙΝΟΝΤΕΣ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν, καὶ διαβαίνοντες τὸν Ἑλλησποντον, πρῶτον τόπον τῆς Εὐρώπης εὐρίσκουμεν τὴν Θράκην, ἐκτεινομένην ἀπὸ τοῦ Εὐξείνου Πόντου ἕως εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ πρὸς βορρᾶν ἕως εἰς τὴν Μοισίαν, καὶ μητρόπολιν ἔχουσαν τὸ Βυζάντιον.

Μόνη δὲ πόλις τῆς Θράκης ἀναφερομένη εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην εἶναι ἡ Νικόπολις, ὅπου ὁ Ἄπ. Παῦλος παρήγγειλεν εἰς τὸν Τίτον νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν, (ἐπ. πρ. Τίτ. γ'. 12,) ἀποφασίσας ἐκεῖ νὰ παραχειμάσῃ. Κεῖται δὲ εἰς τὴν ἀνατολικὴν ὄχθην τοῦ Νέστου ποταμοῦ, ὅστις χωρίζει τὴν Θράκην ἀπὸ τὴν Μακεδονίαν. Ἄλλὰ καὶ αὕτη εἰς τὴν ὑποσημείωσιν τῆς πρὸς Τίτον ἐπιστολῆς ὀνομάζεται πόλις τῆς Μακεδονίας.

Ἡ Σαμοθράκη εἶναι νῆσος τοῦ Αἰγαίου πελάγους εἰς τὰ παράλια τῆς Θράκης. Κατωκίθη δὲ ὑπὸ Σαμίων καὶ Θρακῶν ἠνωμένων ὅθεν τὸ ὄνομα. Ἀπὸ τὴν νῆσον ταύτην διέβη ὁ Ἄπ. Παῦλος ὑπάγων εἰς τὴν Μακεδονίαν. Πράξ. ιστ'. 11.

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ.

Ἡ Μακεδονία, μέγα βασιλεῖον κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου τριακῶσια ἔτη π. Χ., ἦτον εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Ἀποστόλων ἐπαρχία Ῥωμαϊκὴ, συνορευοῦσα πρὸς μὲν βορρᾶν μὲ τὴν Ἀνωτέραν Μοισίαν, πρὸς δὲ ἀνατολὰς μὲ τὴν Θράκην, πρὸς νότον μὲ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ τὴν Θεσσαλίαν, καὶ πρὸς δυσμὰς μὲ τὴν Ἰλλυρίαν.

Τὸ Εὐαγγέλιον ἐκηρύχθη εἰς τὴν Μακεδονίαν παρὰ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν συνεργῶν αὐτοῦ. Πόλις δὲ αὐτῆς ἀναφερόμενη εἰς τὴν Νέαν Διαθήκην εἶναι

Οἱ Φίλιπποι, πόλις πλησίον τοῦ Παγγαίου ὄρους, ἀνακτισθεῖσα παρὰ τοῦ Φιλίππου, πατρὸς τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Εἶχε μεταλλεῖα χρυσοῦ, ὅθεν καὶ Χρυσούπολις ὀνομάσθη. Ἐνταῦθα πρῶτον ἐκηρύχθη τὸ Εὐαγγέλιον εἰς τὴν Εὐρώπην, (Πρ. ιστ'. 12-40, καὶ ἐσύστηθη ἐκκλησία πρὸς ἣν καὶ ἐγράφη μία τῶν τοῦ Ἄπ. Παύλου ἐπιστολῶν. Φιλ. α'. 1. Ὄνομάζετο δὲ ἡ πόλις αὕτη *κολώνια* (ἦτοι ἀποικία) Πρ. ιστ'. 12, διότι ὑπῆρχεν ἐκεῖ ἀποικία Ῥωμαϊκὴ συστηθεῖσα παρὰ τοῦ Ἰουλίου Καίσαρος, καὶ αὐξηθεῖσα παρὰ τοῦ Αὐγούστου ὅθεν καὶ οἱ κάτοικοι ἔχαιρον τὸ πολῦτιμον τῆς Ῥωμαϊκῆς πολιτείας προνόμιον. Ὁ τόπος εἶναι τώρα ἔρημος, ἀλλ' ἔχει τινὰ ἔρεπτα.

Ἡ Νεάπολις ἔκειτο εἰς τὸ παράλιον τοῦ Αἰγαίου πελάγους ἐννέα μίλια ἀπὸ τοῦ Φιλίππου, καὶ δι' αὐτῆς διέβη ὁ Ἀπόστολος Παῦλος μετὰ τῆς συνοδίας του ὑπάγων εἰς τοὺς Φιλίππους. Πράξ. ιστ'. 11.

Ἡ Ἀμφίπολις καὶ ἡ Ἀπολλωνία ἀναφέρονται εἰς Πρ. ιζ'. 1, ὡς πόλις τὰς ὁποίας διέβη ὁ Ἀπόστολος μεταξὺ Φιλίππων καὶ Θεσσαλονίκης.

Ἡ Θεσσαλονίκη δικαίως θεωρεῖται ὡς μητρόπολις τῆς Μακεδονίας. Ἀρχαιότατα ὀνομάζετο *Θέρμη*, καὶ Ἄλια. Κεῖται δὲ εἰς τὸ βορειοανατολικὸν ἄκρον τοῦ ἐξ αὐτῆς ὀνομασθέντος τὸ παλαιῦ Θερμαϊκοῦ Κόλπου, νῦν δὲ Κόλπου τῆς Θεσσαλονίκης. Εἰς τὰς ἡμέρας τῶν Ἀποστόλων (ὡς καὶ τῆς σήμερον) εὐρίσκοντο ἐκεῖ πολλοὶ Ἰουδαῖοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἑμοῦ καὶ πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἐκήρυξεν ὁ Παῦλος, καὶ ἐθεμελίωσεν ἐκκλησίαν, πρὸς ἣν ἔγραψεν ἑπταεὶς δύο ἐπιστολάς. Πρ. ιζ'. 1-10, κ'. 4. κζ'. 2.

Ἡ Βέροια, πρὸς δυσμὰς τῆς Θεσσαλονίκης ὡς ὁδὸν μιᾶς ἡμέρας. Οἱ δὲ κάτοικοι αὐτῆς ἐπαινοῦνται (Πρ. ιζ'. 11,) ὡς εὐγενέστεροι τῶν ἐν Θεσσαλονίκη, «ἐπειδὴ ἐδέχθησαν τὸν λόγον μετὰσαν προθυμίαν, ἀνακρίνοντες καθ' ἑκάστην τὰς Γραφὰς, διὰ τὰ πληροφορηθῆσι τὴν ἀλήθειαν τῶν ὅσα ἐκήρυττον οἱ ἀπόστολοι.

Ἡ Θεσσαλονίκη ἦτο πατρίς τοῦ Ἀριστάρχου καὶ Σεκούνδου, καὶ ἡ Βέροια τοῦ Σωπάτρου, συνοδοιπόρων τοῦ Παύλου. Πρ. κ'. 4.

ΙΛΛΥΡΙΑ ἢτοι ΙΛΛΥΡΙΚΟΝ.

Ὁ τόπος οὗτος ἔκειτο πρὸς δυσμὰς τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Ἀνωτέρας Μοισίας, ἐκτεινόμενος μέχρι τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου. Ἔως εἰς τὸν ἐκ Παλαιστίνης μεμακρυσμένον τόπον τοῦτον ἔφθασεν ὁ Ἄπ. Παῦλος, κηρύττων τὸ εὐαγγέλιον τῆς διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ σωτηρίας. Ῥωμ. ιε'. 19.

Ἡ Δαλματία (Β'. Τιμ. δ'. 10) ἦτον ἐπαρχία τοῦ Ἰλλυρικοῦ, καὶ σώζει ἀκόμη τὴν αὐτὴν ὀνομασίαν.

ΕΛΛΑΣ.

Τὰ ὄρια καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος πονήματος δὲν συγχωροῦσιν ἐκτεταμένην περιγραφὴν τῆς Ἑλλάδος, καθὼς καὶ οὔτε τῶν ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ὅθεν ἀναφερόμεν αὐτὰς μόνον καθ' ὅσον ἡ γεωγραφία των τείνει νὰ σαφηνίσῃ τὰς Ἱερὰς Γραφὰς.

Ἡ Ἑλλὰς θεωρεῖτο ἐνίοτε ὡς περιλαμβάουσα τὴν Μακεδονίαν, τὴν Θεσσαλίαν, τὴν Ἠπειρὸν, τὴν Κυρίως Ἑλλάδα καὶ τὴν Πελοπόννησον. Καὶ ἡ ἐν Δανιὴλ ἡ. 21, ἰ. 20, ια'. 2 ἀναφερομένη Ἑλληνικὴ βασιλεῖα εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ βασιλεῖα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου κατὰ τὴν μεγαλητέραν αὐτῆς ἔκτασιν. Ἄλλ' ἐκεῖ ὅπου λέγεται (εἰς Πρ. κ'. 2) ὅτι ὁ Παῦλος διῆλθε τὴν Μακεδονίαν καὶ ἔφθασεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἐπίσης φανερόν ὅτι τὸ ὄνομα τοῦτο ἐκλαμβάνεται κατὰ σημασίαν στενωτέραν, ἥγουν μὲ ὄρια σχεδὸν ὅμοια μὲ τὰ τοῦ σημερινοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος.

Ἀχαΐα δὲ λέγεται εἰς τὴν Ν. Δ. ὅχι ἡ ἐν Πελοποννήσῳ κυρίως Ἀχαΐα, ἀλλ' ὅλη ἡ Ἑλλὰς, ὡς ἐπαρχία Ῥωμαϊκὴ, ἥτις πρωτεύουσα ἔχει τὴν Κόρινθον. Πράξ. ιη'. 12.

Πόλις τῆς Ἑλλάδος, ἀτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν Ν. Δ., εἶναι Αἰ Ἀθῆναι, ὅπου ὑπῆγεν ὁ Ἄπ. Παῦλος ἀναχωρήσας ἐκ τῆς Μακεδονίας. (Πρ. ιζ'. 10-15.) Ἡ πόλις αὕτη καὶ ὑπὸ τὴν Ῥωμαϊκὴν ἐξουσίαν ἐφύλαττε τὴν ἀξιολογότητά της ὡς καθέδρα τῶν ἐπιστημῶν καὶ τῆς φιλολογίας. Εἰς αὐτὴν δὲ πολλοὶ νέοι ἐξ αὐτῆς τῆς Ῥώμης, καθὼς καὶ ἐξ ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου, παρεκλήνοντο διὰ νὰ τελειοποιήσασιν τὴν ἐκπαίδευσίν των, καὶ κατ' ἐξοχὴν νὰ μάθωσι τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν φιλοσοφίαν. Μετὰ τῶν φιλοσόφων διελέγετο ὁ Ἄπ. Παῦλος, καὶ δὲν δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν τὴν εἰς τὸν Ἄρειον Πάγον ὁμιλίαν του, (Πρ. ιζ'. 22-31,) χωρὶς νὰ θαυμάσωμεν τὴν θείαν τῶν αὐτῶν ἐπιτηδεσιότητα καὶ εὐγλωττίαν μεθ' ἧς ἐλάλει.

Ἡ Κόρινθος, εἰς ἣν ὑπῆγεν ὁ Ἀπόστολος ὅτε ἀνεχώρησεν ἐξ Ἀθηνῶν. Πρ. ιη'. 1. Ἡ Κόρινθος ἦτο, καθὼς εἶπαμεν ἀνωτέρω, πρωτεύουσα τῆς Ῥωμαϊκῆς ἐπαρχίας τῆς Ἀχαΐας, καὶ ἦτο κυρίως ἐπίσημος διὰ τὸν πλοῦτον, τὴν λαμπρότητα, τὴν τρυφὴν καὶ τὴν ἐν γένει διαφθορὰν τῶν ἠθῶν, ἀποτελέσματα καὶ λείψανα τῆς ὁποίας ἐν τῇ Κορινθιακῇ ἐκκλησίᾳ ἐδίδον κόπον εἰς τὸν Ἀπόστολον. Ἰδὲ Α'. Κορ. ε'. 1, ια'. 21, 22, κτλ. Ὁ Παῦλος, κηρύξας ἐν ταῦθα ὑπὲρ τὸ ἐν ἡμῖς ἔτος, ἐσύστησε τὴν ἐκκλησίαν, πρὸς ἣν καὶ ἔγραψε μετὰ ταῦτα δύο ἐπιστολάς. Πρ. ιη'. 11, 18.

Αἱ Κεγγρεαί, λιμὴν τῆς Κορίνθου ἐπὶ τοῦ Σαρωνικοῦ κόλπου. Ἐνταῦθεν ἐπλευσεν ὁ Ἄπ. Παῦλος διὰ τὴν Συρίαν. Πρ. ιη'. 19.